

DETI SÚ AKO ŠPONGIA – DOKÁŽU NASAŤ VEĽA INFORMÁCIÍ

Na vyhodnotení 22. ročníka súťaže „Čítam, čítaš, čítame“.

ŠTEFAN RÁCHELA

Vlaste Kollárovej, dlhoročnej odbornej pracovníčky Tekovskej knižnice, vedúcej oddelenia literatúry pre deti, odovzdal nitriansky župan Milan Belica 22. mája významné ocenenie: Nitriansku Lunicu. Dostala ju za dlhoročnú tvorivú prácu s malými čitateľmi, ale najmä za jedinečný projekt medzitriednej súťaže detí mladšieho školského veku na podporu čítania. Tento rok prebehol už 22. ročník a prevzali ho už aj mnohé ďalšie knižnice na Slovensku. Súčasťou ocenenia je bronzový odliatok originálneho lunicového privesku z polovice 9. storočia objaveného na nitrianskej Lupke a pamätná listina. Pri tejto príležitosti požiadalo POHRONIE Vlastu Kollárovú o rozhovor.

■ S akým zámerom ste pred 22 rokmi prišli s projektom súťaže Čítam, čítaš, čítame a ako ste spokojná s výsledkom?

Začiatky súťaže sa profilovali akosi prirodzene, potrebou prilákať deti k čítaniu, ukázať im, čo všetko v knihách môžu objaviť a že to môže byť celkom super zábava a dobrodružstvo. Organizovanie tolkých ročníkov a pri takom množstve detí je pre celý kolektív pracovníkov Oddelenia literatúry pre deti naozaj náročný. Musím oceniť prácu mojich kolegyní súčasných,

ale aj minulých (pozdravujem bývalé kolegyne pani Tariškovú a Mäsiarovú), bez zanietenia ktorých by projekt čítania nebolo možné realizovať. Prioritou súťaže je deti motivovať k čítaniu, viesť ich k získaniu čitateľských kompetencií a zručnosti v práci s informáciami. Jej ciele sa snažíme naplňať neformálnym vzdelávaním, hravými aktivitami a súťažami. A ako som spokojná s výsledkom? Projekt čítania detí v Leviciach naplnia naše ciele a zámery. Pri každom vyhlasovaní výsledkov mám však zlý pocit zo smutných detí, ktoré nevyhrali. Najradšej by som projekt realizovala nesúťažne. Na druhej strane zase plnenie kritérií súťaže posúva čitateľov k vyšším cieľom snaženia sa. Tak uvidíme, čo budúcnosť priniesie.

■ Projekt prevzali aj viaceré knižnice na Slovensku. Máte prehľad, koľko knižníc a ako sa projektu darí v iných knižniciach?

O svojich skúsenostiach s priebehom súťaže, o metodike jej priebehu, o kritériách, ale aj o výsledných efektoch sme neraz informovali kolegov z celého Slovenska. Obdivovali našu dobrú spoluprácu s pedagógmi v Leviciach, ktorí vedú svojich žiakov k spoznávaniu kníh, k čítaniu. Mnohí z nich nielen privedú deti do knižnice, ale pracujú so získanými informáciami ďalej aj v školskom prostredí. A čo

mne osobne najviac imponuje, že spoznávanie kníh a záujem detí o čítanie je prenášané ďalej do rodín dieťaťa. Neraz príde rodič do knižnice, že dieťa zabudlo, čo čítalo a potrebujú zoznam jeho prečítaných kníh, aby sa mohol pripraviť na kvíz. Čo som čítal (jedno z kritérií súťaže Čítam, čítaš, čítame, kde dostávame spätnú väzbu od detí o prečítaných knihách). Takto spoločne knižnica, škola a rodina vplyvame na rozvoj čitateľských zručností dieťaťa. Viaceré knižnice na Slovensku realizujú tento projekt. Prispôsobujú si ho však na svoje podmienky, alebo z neho realizujú len niektoré kritériá, resp. ho nerobia taký rozsiahly. V našom kraji ho realizuje už štrnásť rok Krajská knižnica v Nitre pod názvom Čítajte s nami.

■ Projekt je zameraný na najmladších čitateľov, na žiakov I. stupňa základných škôl. Myslite, že keď sa v takom veku podchyti záujem detí o čítanie, pretrvá aj v staršom veku, odolá konkurencii internetu, bude mladý človek siahnuť po knihe aj potom?

Ak internet nebudeme brať ako konkurenciu, ale pre človeka potrebnú vec k životu, tak potom áno, odolá. Alebo vtipne „poznaj zbrane svojho nepriateľa“. Ak sa zamyslíme, čím deti láka internet a televízia, prečo pri nich dokážu prežiť hodiny a hodiny, je na nás dospelých, ponúknuť im zau-

jímavejšiu alternatívu trávenia voľného času. Všetky deti sú hravé, tvorivé, chcú prežiť niečo vzrušujúce a zaujímavé. Je na nás dospelých, čo im ponúkame. My ponúkame to, čo je aj pre nás atraktívne – zaujímavé literárne texty. Z kníh pripravujeme dramatizácie, ktoré deti poznajú ako „divadielka“, rozprávkové či literárne hodinky, zážitkové formy čítania, stretnutia so spisovateľmi, besedy o príbehoch pre deti a o deťoch. Deti mladšieho školského veku sú ako špongia, dokážu nasať toľko informácií, až sa čudujeme. Veríme, že im z nej po kvapkách zostane až do dospelosti.

■ Často organizujete besedy so spisovateľmi písucmi pre deti. Máte ich dobre pripravené, na každú besedu vydáte informačný bulletin o hosťovi, dokázate klásť fundované otázky. Poznate teda dobre slovenských spisovateľov písucmi pre deti. Akí sú?

Pred pár rokmi som pracovala na takej pracovnej pozícii, kde som organizovala podujatia pre všetky vekové kategórie čitateľov. Pri organizovaní rôznych besied, stretnutí a prezentácií kníh som bola v neustálom kontakte s vydavateľstvami, s profesijnými spolkami spisovateľov, ako aj zaujímavými ľuďmi z rôznych oblastí spoločenského života. Vždy som sa niečo učila, niečo hľadala, chcela som vedieť o knihách čo najviac. To mi zostalo dodnes.

Pred každou besedou si nabalím domov kopec kníh od autora a bez toho, aby som ich neprečítala, beseda ani nemôže začať. Takto podkutá vedomosťami dokážem so spisovateľom všeličo. Ku každému dieťaťu, účastníkovi pristupujem korektné a beriem ho ako rovnocenného partnera. Dnes už môže knihy písať a vydávať kto chce, je otáznik, či ich bude aj niekto čítať. Literárny „fajn-

chráňme si to, čo je dobré. Som o tom presvedčená, že tlačaná kniha prežije. Knižnice, ktoré majú svoju jasnú víziu o budúcnosti, prežijú určite tiež. Zopár som ich navštívila. Knižnice, ktoré sa modernizujú, menia svoje poslanie a predovšetkým myslenie ľudí, ktorí v nich pracujú.

■ Čo najradšej číta knižničká? Aké máte ďalšie záľuby?

Vlasta Kollárová (vpravo) na besede so spisovateľkou Martou Hlušíkovou.

šmeker“ si vyberá kvalitné knihy sám. Horšie je to s organizovaním besied a ich financovaním. Bez Občianskeho združenia Hlas knižnice by sme nezorganizovali ani jednu besedu. Občas je proti nám aj čas. Besedu s nedávnym hosťom, spisovateľkou Martou Hlušíkovou som dojednávala 3 roky. Podarilo sa, deťom sa páčila a nám tiež.

■ Neofutovali ste, že ste sa rozhodli pre povolanie knižničká, prežiť pracovný život v tichom svete kníh?

Moja práca ma naozaj baví a naplňa. Nebolo to moje vysnívané povolanie, ale osud mi ho ponúkol a nemusela som futovať. Ak by bola knižnica len tichý svet kníh, tak by som už bola dávno z nej zdupkala. A to som v nej prežila skoro pol svojho života.

■ Do módy idú knihy v elektronickej podobe, tzv. e-knihy. Ako vidíte budúcnosť tlačených kníh a knižníc vôbec?

Nebráňme sa vývoju, ale

Každá to, čo ju baví. Pre mňa sú knihy prirodzenou súčasťou môjho života. Siaham po nich vtedy, keď sa potrebujem v niečom zdokonaľiť, keď si potrebujem zistiť informácie, alebo jednoducho keď odдыхujem. Bavia ma knihy z oblasti psychológie, ale aj literatúra faktu, hlavne historická, často siaham po knihách o rôznych komunikačných zručnostiach. Veľa času trávim s manželom na záhrade, a tak si študujem knihy o tom, čo kedy ako kvitne a rastie. Aktuálne nás dcéra uvádza do ďalšieho životného levelu, tak siaham po knihách o bábätku. Veľa čítam aj detskú literatúru, hlavne knižné novinky. Rada si prečítam aj dobrú detektívku. Najnovšie to bola kniha amerického autora A. M. Deana Stratená knižnica. Som z nej fascinovaná, ani nie tak obsahom, ako opisom modernej súčasnej Alexandrijskej knižnice. O všetkých mojich záľubách hovoria okruhy kníh, ktoré rada čítam.

Krajské ocenenie odovzdal Vlaste Kollárovej predseda NSK Milan Belica. Foto: (op)